

Lina DŪDAITĖ

Istoriniame, aštuntą dešimtį skaičiuojančiame pastate Skemų socialinės globos namų gyventojai džiaugiasi jaukais, šviesiais kambariais, pritaikytais sunkiausias dvasios ir kūno negalias turintiems ligoniams. Įkurtuvių šventėje šiuos kambarius iškilmingai pašventinęs Obelių parapijos vikaras Stasys Stanikūnas linkėjo, kad Dievo palaima lydėtų šių namų gyventojus ir jų slaugytojus.

Laukia paramos

Pirmieji Skemų socialinės globos namų gyventojai į atnaujintą ir suremontuotą naująjį korpusą įsikraustė rugsėjo 3-įją. "Ši įvyki planavome pusmečiu anksčiau. Deja, lėšų remontui vis trūko", - atsiduso globos namų direktorius Gintaras Girštautas. Trūksta jų ir šiandien: globos namai iš valstybės dar tikisi apie 200 tūkst. litų pastato apdailai ir liftui.

Remontuoti Skemų socialinės globos namų pastatus - valstybės pareiga. Šalies valdžia remontui skyrė 460 tūkst. litų. Tačiau jų neužteko nė pušei numatytų senojo pastato remonto darbų. Daugiau lėšų žadėjo ir praėjusį pavasarį Skemuose viešėjęs Socialinės apsaugos ir darbo ministras Donatas Jankauskas, tačiau lauktų pinigų vis nėra. Pastatui atnaujinti ir jį pritaikyti sunkiausių ligonių reikmėms globos namai skyrė per 300 tūkst. savo pačių sutaupytų lėšų: pakeitė langus ir stogą, atliko kai kuriuos vidaus apdailos darbus. "Neturėjome kitos išeities: verčiau savo pinigais finansuoti remontą, nei žiemą šildyti tuščią dviejų aukštų pastatą", - aiškino p. Girštautas. Anot direktoriaus, užkonservuoti jau pradėta tvarkyti namą - brangu ir sudėtinga. "Jei žiemą jo nešildytume, imtų lupstis sienų dažai, įsiveistų pelėsis ir visos investuotos lėšos nueitų šuniui ant uodegos. Šildymas tuštins globos namų kišenę: privalėjome skubinti remonto darbus", - sakė direktorius.

Atgavino pastatą

Remontuojamas Skemų globos namų korpusas pastatytas 1936 m. Kitados jame buvo senelių globos namai. Vėliau jame įsikūrė pensionato darbuotojų šeimos. Šioms išsikrausčius, laisvos patalpos tapo medienos ir statybinių medžiagų sandėliu. Nuo 1990 m. namas stovėjo tuščias. "Kambariuose ėmė šmirinėti valkatos. Baisu buvo, kad jie nepadegų namo. Prakiuro stogas. Nurašyti namo negalėjome: tokią teisę turi tik Socialinės apsaugos ir darbo ministras. O jis tikrai nebūtų pagyręs už prašymą leisti griauti pensionato turtą. Jau prieš gerą dešimtmetį pradėjome puoselėti remonto planus, Ir, žinoma, kaupti renovacijai lėšas..." - sakė p. Girštautas.

Siekdami išsaugoti sveikas sienas ir perdangas, prieš gerus penketą metų Skemų pensionato vadovai nusprendė įstaigos lėšomis uždengti namo stogą, pakeisti langus. Valstybės lėšomis buvo atliekamas vidaus patalpų remontas ir apdaila, nupirkti baldai bei medicininė ir santechninė įranga. "Namų išplanavimas labai priminė bendrabutį: buvo gausybė mažyčių kambarėlių. Ilgai sukome galvą, kaip suplanuoti palatas, įrengti jose sanitariinius mazgus, pritaikytus neįgaliems žmonėms", - pasakojo direktorius.

Uždavinys tinkamai suprojektuoti korpuso vidaus patalpas buvo ištis nelengvas. Pagal socialinės globos na-

Skemų socialinės globos namuose - įkurtuvės

Skemų socialinės globos namų naująjį korpusą pašventino kunigas S.Stanikūnas.

mams keliamus reikalavimus, kambariuose neturi gyventi daugiau nei 3 asmenys. "Šiuos reikalavimus įvykdėme prieš kelerius metus. Tuo tarpu kiti šalies socialinės globos namai dar turi keturviečių ir net penkivičių kambarių", - aiškino p. Girštautas.

Įstaigos vadovai planavo, kad šiame korpuse gyvens patys sunkiausių ligoniai: sunkiai bevaikštantys, važinėjantys neįgaliųjų vežimėliais ar gulintys ant patalo. Jų priežiūrai ir patogumui kiekviename kambaryje būtinas neįgaliesiems pritaikytas sanitarinis mazgas: praplautos durys, įrengtas specialus tualetas, dušo kabina, plautuvė. Tokie patogumai gerokai palengvins ligonių kasdienybę. O jų ligos tokios pat, kaip ir daugelio senųjų: artrito sužaloti sąnariai, osteoporozės pažeisti kaulai, širdies ligos, antsvoris. Tik keli jų bevaikšto, dauguma nebesugeba patys pavalgyti, nusiprausti ar į tualetą nueiti. Tarp šio korpuso gyventojų - ant patalo gulinti pagyvenusios ponios. Specialistai puse lūpų prasitarė, kad moteris sveria beveik 200 kg. "O darbuotojams reikia kasdien po kelis kartus ją prausti, keisti sauskelnės. Specialiai neįgaliesiems pritaikyti kambariai ir sanitarinės patalpos gerokai palengvina tokių sunkių ligonių priežiūrą", - sakė p. Girštautas.

Įkurtuvės džiugino

Dabar, besibaigiant remontui, šis korpusas tapo bene moderniausiu Skemų socialinės globos namų statiniu: įrengta 16 dviviečių ir triviečių kambarių, juose galės gyventi 32 neįgalieji. Modernias funkcines lovas prieš porą metų Skemams dovanojo Olandijos kolegės. Sveikesnių, stipresnių žmonių patogumui pirmajame korpuso aukšte įrengta jauki val-

Skemų socialinės globos namų direktorius G.Girštautas įkurtuviniams įteikė dovanų - televizorius.

gyklėlė, koridoriuose - dailūs mediniai suoleliai. Nevaikštantys ar sunkiai vaikštantys žmonės maitinami kambariuose. Pirmajame aukšte įrengta ambulatorija, personalo patalpos: 8 slaugytojai ir socialiniai darbuotojai kiaušų parą prižiūri sunkios būklės neįgaliuosius. "Tenka pripažinti, kad mūsų darbuotojams išaugo darbo krūvis: jiems teks daugiau nužingsniuoti pastato koridoriais: 500 kv. metrų išaugo valomų patalpų plotai", - sakė p. Girštautas. Tai nėra menki skaičiai, nes ligonių kambarius personalo darbuotojai plauna net triskart per dieną: iš ryto, po pietų ir vakarop. "Jei švarai skirtume mažesnę dėmesį, kambariuose bemat atsirastų sunkiems ligoniams būdingas specifinis kvapas. Stengiamės jo išvengti", - sakė p. Girštautas.

Įkurtuvės naujajame pastate dau-

Įkurtuvių iškilmes papuošė socialinės darbuotojos Z.Skvarnavičienės bei bibliotekininkės D.Grumbinienės giesmės ir dainos.

gumai gyventojų buvo džiugus įvykis. Mat kituose korpusuose gyvena jaunimas, mėgstantis trankešnę muziką bei ilgus vakarinius pokalbius, o senukai nori ramybės. "Net įkurtuvių dovanas - šešis plokščiaekranus televizorius - statysime tik tuose kambariuose, kurių visi gyventojai pageidauja žiūrėti televiziją. Yra ligonių, kurie nepageidauja triukšmo", - sakė p. Girštautas. Beje, ir pats pastatas yra gerokai atokiau nuo globos namų didžiųjų korpusų, kurių kiemuose klega gyventojai, ir nuo gatvės.

Sulaukė tikrintojų

Sunkių dvasios ligų kamuojami žmonės jautriai reaguoja į permainas. Nors jie persikraustė į jaukesnes, gražesnes patalpas, ne vienas dar ilgisi senųjų, jiems įprastų kambarių. "Nesigailiu, kad atsikrausčiau. Čia taip

šviesu, jauku ir gera. Jau pripratau prie naujojo būsto, nors ir senasis, tiesą sakant, nebuvo blogas", - atsiduso sunkiai vaikštanti senutė Janina. Ji - viena iš nedaugelio stipresnių namo gyventojų, panorusių dalyvauti iškilmingoje įkurtuvių šventėje. Po iškilmių moteris žadėjo užsukti ir į valgyklėlę paragauti direktoriaus dovanoto didžiulio torto. "Mūsų slaugomi žmonės laukia švenčių. Deja, dažniau jas švenčia savo ratelyje: sveikieji gimnazičiai retai aplanko dvasios ligomis sergančius artimuosius. Motinos diena mums ypač liūdna: dauguma gyventojų yra ištekėjusios, po kelis vaikus išauginusios. Atrodo, tadien globos namų aikštelė turėtų būti pilna automobilių, kiemas - klegėti nuo vaikų ir anūkių balsų. Deja, jį gaubia tyla", - atsiduso senutė už parankės atlydėjusi slaugytoja Birutė. Tačiau niūrias mintis bemat praskaidrino socialinės darbuotojos Zitos Skvarnavičienės ir bibliotekininkės Daivos Grumbinienės smagi daina.

Įkurtuvių šventę aplankė ir netikėti svečiai - Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinės aprėpties ir bendruomenių departamento direktorė Violeta Toleikienė ir Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrijos pirmininkas Vaidotas Nikžentaitis. Jie atliko globos namų gyventojų apklausą apie jų gyvenimo sąlygas. "Linkiu jums džiaugtis šviesesniais kambariais, minkštesnėmis lovomis, ramesne ir jaukesne aplinka", - įkurtuviniams sveikino p. Toleikienė.

"Tikimės, kad išgražės ne tik mūsų pastato vidus, bet ir jo išorė: bus nutinkuotos ir išdažytos namo sienos, įrengtas mums taip reikalingas liftas", - sveikinimo kalboje ateities planais dalinosi p. Girštautas.

Dievas yra vienas

Šių namų gyventojams ir personalui Dievo palaimos linkėjo kunigas S.Stanikūnas. Jis džiaugėsi, kad ir sunkmečiu atsiranda žmonių, gebančių kurti jaukią aplinką likimo nuskriaustiems žmonėms. Dvasininkas, lydėdamas giesmės apie vargstančiųjų globėją motiną Mariją, pasuko šventinti kambarių. Stipresnieji sveikino kunigą, žegnojosi šlakstomi švęstu vandeniu, siekė kaktos persižegnoti. Išgirdusi dvasininko palaiminimą, ant patalo gulinti senutė ne juokais susirūpino. "Aš esu liuteronė. Ar galėsiu gyventi šventinamame kambaryje?" - klausė jį kunigo. "Žinoma. Juk Dievas yra vienas", - atsakė jai p. Stanikūnas.

Erdviau gyventi

Šventė pradžiugino ne tik naujakurius - sunkius ligonius, bet ir visus Skemų socialinės globos namų gyventojus. Šiuo metu globos namuose jų yra net 380. Perkėlus 32 gyventojus į naująjį korpusą, kitiems liko daugiau erdvės. "Į iškeltųjų vietų naujų asmenų kelti neplanuojame. Laisvas lovas išnešėme iš kambarių ir jų gyventojams liko daugiau erdvės", - sakė p. Girštautas. Anot direktoriaus, šie pokyčiai itin džiugina globos namų gyventojus. Tačiau įstaigai permainos atneša papildomų išlaidų: išaugo šildomų patalpų plotai, padidėjo vandens, įvairių valiklių sąnaudos. Ir jos ateityje dar augs: anot p. Girštauto, jau kitąmet globos namai ketina atsisakyti triviečių kambarių. "Gerinsime žmonių gyvenimo sąlygas. Kambariuose jų bus mažiau, bus įrengta daugiau sanitarinių mazgų ir kitų patogumų, tad išlaikymas brangs ir įstaiga turės labiau susiveržti diržą", - aiškino direktorius. Tačiau dėl likimo nuskriaustų žmonių patogumo Skemų socialinės globos namai yra pasirengę taupyti.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovė V.Toileikienė bendravo su globos namų gyventojais.

L.Dūdaitės nuotr.